

Sygn. akt V CNP 49/17

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie ze skargi P.D.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego we W. z dnia 5 lipca 2016 r., sygn. akt X Ga[...]/16

w sprawie z powództwa Gminy W.

przeciwko P.D.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 kwietnia 2018 r.,

1) odrzuca skargę;

**2) oddala wniosek powódki o zasądzenie kosztów
postępowania wywołanego skargą pozwanego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy we W. wyrokiem z dnia 17 września 2015 r. oddalił powództwo Gminy W. o zasądzenie od pozwanego P.D. kwoty 36 378,24 zł z ustawowymi odsetkami od wskazanych w pozwie dat tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z oznaczonej działki.

Po rozpoznaniu apelacji powódki Sąd Okręgowy we W. wyrokiem z dnia 5 lipca 2016 r. zmienił wskazany wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że zasądził od pozwanego na jej rzecz kwotę 36 378,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 28 597,10 zł od dnia 2 września 2013 r. i od kwoty 7 781,14 zł od dnia 31 stycznia 2014 r. oraz obciążył go kosztami postępowania za obie instancje.

Pozwany oparł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego we W. na obu podstawach przewidzianych w art. 424⁴ k.p.c. Zarzucił naruszenie zasady równości i kontradiktoryjności postępowania cywilnego, wyrażonej w art. 232 w związku z art. 278 k.p.c., art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 6 k.c. Domagał się stwierdzenia, że zaskarżony wyrok jest w całości niezgodny z prawem. We wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania podał, że jest ona oczywiście uzasadniona, z uwagi na rażące naruszenie zasad równości i kontradiktoryjności procesu cywilnego. Wskazał, że konsekwencją niezgodnego z prawem wyroku Sądu Okręgowego było powstanie szkody, ponieważ pozwany był zobowiązany do zapłaty kwoty wymienionej w sentencji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia stanowi, zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., nadzwyczajny środek zaskarżenia szczególnego rodzaju, który służy kontroli jego legalności, w związku z możliwością ubiegania się o przyznanie od Skarbu Państwa odszkodowania za szkodę wyrządzoną wydaniem prawomocnego orzeczenia (art. 417¹ § 2 k.c.). Podobnie jak skarga kasacyjna, jest ona środkiem prawnym sformalizowanym. Szerokie wymagania formalne stawiane tej skardze są związane nie tylko z jej specjalną, nadzwyczajną funkcją w systemie prawa, ale wynikają także z potrzeby spełnienia wysokich oczekiwań profesjonalnych. Skarga powinna zawierać, syntetyczne przedstawienie całego materiału procesowego wraz z precyzyjnie sformułowanymi

żądaniami i wnioskami, niezbędnymi do jej rozpoznania przez Sąd Najwyższy. W przepisie art. 424⁵ k.p.c. zostały wyszczególnione wymagania o charakterze konstrukcyjnym, wskazane w §1, oraz te przewidziane dla tego środka w § 2, jako pisma procesowego. Wymagania konstrukcyjne nie podlegają uzupełnieniu, niedochowanie ich powoduje odrzucenie skargi a limine (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

Zgodnie z przepisem art. 424⁵ § 1 k.p.c., do kwalifikowanych wymagań skargi należy oznaczenie zaskarżonego wyroku, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części; przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie; wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny; uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody; spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy; wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe; wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem. Spośród tych wymagań skarga pozwanego nie zawiera wskazania przepisu prawa, z którym wyrok jest niezgodny, wskazania, że wzruszenie tego wyroku nie było i nie jest możliwe, jak też uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody.

Wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. nie wypełnia powołanie przepisów prawa w ramach podstaw skargi. Ustawodawca uczynił osobnym wymaganiem konstrukcyjnym skargi podanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny. Ma ono charakter samodzielny, niezależny od innych wymagań przewidzianych w § 1 tego przepisu. Wyjaśnienie przyczyny odrębności warunków objętych punktem 2 i 3 art. 424⁵ § 1 k.p.c. dokonane zostało przekonująco w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05 (OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140). Wynika z niego, że skoro skarga została ustanowiona w celu stworzenia możliwości realizacji uprawnień wynikających z art. 417¹ § 2 k.c., zagwarantowanych w art. 77 Konstytucji, to jest oczywiste, że niezgodność z prawem uzasadniająca odpowiedzialność Skarbu Państwa musi być już na etapie wnoszenia skargi jasno określona przez wskazanie przepisu, z którym skarżone orzeczenie jest niezgodne.

Nie zostało także ujęte w skardze uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.), ponieważ poza zobowiązaniem do wykonania wyroku,

należało wykazać, że doszło do zapłaty określonego rozmiaru zasądzonego świadczenia.

Uzależnienie skutecznego wniesienia skargi od zaistnienia okoliczności, w których zmiana lub uchylenie zaskarżonego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe (art. 424⁵ § 1 pkt 5) obejmuje powinność przeprowadzenia prawniczej analizy przepisów dotyczących środków prawnych, których zastosowanie jest niedopuszczalne lub które z innych przyczyn nie mogłyby odnieść skutku. Nie chodzi tylko o skargę kasacyjną lub skargę o wznowienie postępowania, ale także o inne środki prawne pozwalające na zmianę lub uchylenie wyroku, ewentualnie służące pozbawieniu lub ograniczeniu wykonalności orzeczenia. Wśród tych środków należy wymienić także m.in. powództwa opozycyjne (por. postanowienie SN z dnia 30 stycznia 2008 r., V CNP 199/07, LEX nr 817551), powództwo oparte na art. 138 k.r.o. (postanowienie SN z dnia 4 grudnia 2009 r., I CNP 91/09, OSNC-ZD 2010, nr C, poz. 85) oraz zwykłe i specjalne środki funkcjonujące w postępowaniu nieprocesowym (por. postanowienie SN z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140). Wymaganie to wiąże się z nadzwyczajnym i szczególnym charakterem skargi, do rozważenia której może dojść jedynie w razie braku innych środków prawnych umożliwiających ograniczenie, uchylenie lub zmianę prawomocnego orzeczenia.

Wskazane braki skargi, niepodlegające korekcie w postępowaniu naprawczym były przyczyną jej odrzucenia na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Nie został uwzględniony wniosek powódki o zasądzenie kosztów związanych z wniesieniem skargi, ponieważ pismo nazwane odpowiedzią na skargę nie było wniesione przez pełnomocnika umocowanego do działania w jej imieniu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym (art. 98 § 1 i art. 109 § 1 w związku z art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c.).

jw

a.ł.